

Канд. геогр. наук Горб К. М., канд. геогр. наук Г орожанкіна Н. А.,
доктор філософії Сайгак Є. Л.

Університет митної справи та фінансів (Україна)

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Пізнавальний туризм як класичний напрям туристичної галузі у багатьох регіонах світу, в тому числі й в Україні, набув активного розвитку, і в сучасних умовах продовжує збагачуватись і вдосконалюватись. В окремих районах, країнах, місцевостях він визначає регіональну спеціалізацію та є помітним джерелом наповнення регіональних бюджетів. Відомі історичні міста, окремі національні парки тощо набули величезної популярності та високого рівня відвідуваності саме з пізнавальною метою. Прагнення людей пізнавати нові місцевості, отримувати нові цікаві знання та враження у світі з кожним роком зростають, а відтак зростають і пропозиції пізнавального відвідування нових DESTINATION, урізноманітнюються форми організації та розширюється спектр послуг у сфері пізнавального туризму.

Дніпропетровська область України має значний екскурсійно-пізнавальний потенціал, який використовується протягом багатьох десятиліть, але традиційно не є настільки популярним і затребуваним серед потенційних туристів та відповідно організаторів подорожей з інших регіонів та країн, навіть із сусідніх областей. Даний потенціал в основному використовувався здебільшого на місцевому рівні, головним чином у поєднанні із реалізацією завдань патріотичного виховання учнівської молоді. В останні більше ніж 10 років якісне підґрунтя розвитку пізнавального туризму області почало суттєво змінюватися, що пов'язано насамперед із поступовим комерційним освоєнням як відомих, так і нових цікавих об'єктів та пізнавальних маршрутів, що не припиняється навіть в умовах активних бойових дій на території України протягом останніх двох років.

У найбільших містах області, головним чином у Дніпрі та Кривому Розі, було створено нові як приватні туристичні компанії, так і окремі громадські організації, що активно популяризують нові пізнавальні маршрути та екскурсії, демонструючи успішність діяльності та стійкі позиції на місцевому туристичному

ринку. Серед таких організацій тільки у місті Дніпрі можна назвати агенції «Дніпро Вояж», «Риба Андрій», «Екскурсійний клуб Дніпро», «Дивна Україна», «Прогулянки Дніпром» тощо. Активізувалась у багатьох містах та місцевих осередках області і робота і місцевих гідів-екскурсоводів, яка стала більш затребуваною та якісною [4]. Це пов'язано із відкриттям та успішним функціонуванням окремих туристичних інформаційних центрів під опікою міської влади, а також з роботою двох нових своєрідних «підприємницьких хабів» як осередків міської влади у двох найбільших містах області, а саме Агентства розвитку Дніпра [1] та Інституту розвитку міста Кривого Рогу [2], у яких приділяється значна увага активізації та якісній трансформації саме туристичного підприємництва.

Важливим поштовхом якісно нового розвитку пізнавального туризму в області став проєкт Дніпропетровської обласної ради «Мандруй Дніпропетровщиною», який успішно реалізується з 2019 р. та полягає у проведенні щорічного обласного конкурсу серед об'єднаних територіальних громад області на кращий туристичний маршрут по своїй території. Навіть в умовах повномасштабного вторгнення країни-агресора на територію України в 2023 р. у рамках названого проєкту було проведено конкурс віртуальних екскурсій серед музейних закладів області. Усі ці заходи популяризують пізнавальний туризм всередині області, привертають увагу як потенційних туристів, так і місцеві комерційні туристичні організації, до розробки та реалізації нових пізнавальних маршрутів.

Яскравою новою тенденцією розвитку пізнавального туризму в області протягом останніх років є якісна трансформація та тематичне урізноманітнення пізнавальних програм як нових, так і традиційних ринкових туристичних продуктів. Можемо спостерігати активне залучення до пізнавальних маршрутів відвідування туристами численних садиб сільського туризму області з їх розважальними (причому здебільшого патріотичного змісту) та дегустаційними програмами, театралізованим відзначенням важливих народних свят. Також особливістю останніх років є і активізація використання з пізнавальною метою цікавих природних об'єктів області, зокрема Самарського лісу, мальовничих узбережь річок Самари та Орелі тощо, що увіходить до нових продуктів місцевих туристичних компаній. Причому зазначені нові напрями пізнавальних програм характерні для всіх сезонів року, наприклад, популярний весняний маршрут «Полювання за первоцвітами».

Зазначені тенденції останніх років у розвитку пізнавального туризму в Дніпропетровській області віддзеркалюють новий якісний етап, новий більш прогресивний щабель розвитку регіонального туристичного ринку. Проте в області поки що переважає туризм місцевого значення («внутрішньообласний туризм»), не спостерігаємо до цього часу якогось помітного та суттєвого збільшення туристичних потоків до області з інших регіонів України, а надто з інших країн. Але при тому варто виразити надію, що усі зазначені позитивні якісні зрушення у найближчій перспективі, у післявоєнний час, будуть слугувати важливим підґрунтям для виходу пізнавальних туристичних продуктів області на загальнодержавний, а згодом і на міжнародний туристичний ринок.

Список використаних джерел:

1. Агентство розвитку Дніпра. Офіційний сайт. URL: <https://dda.dp.ua/pro-agenstvo/>.
2. Інститут розвитку міста Кривого Рогу. Офіційний сайт. URL: http://irm.kr.ua/?page_id=64.
3. Мандруй Дніпропетровською областю. URL: <https://discover-dp.com.ua/>.
4. Портал «ДніпроКультура». Туризм. URL: <https://www.dnipro.lib.dp.ua/turizm>.

Д-р екон. наук Гринько Т. В., Королюк Є. Л.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СТРАТЕГІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ СФЕРИ HoReCa

Сфера HoReCa (Hotel, Restaurant, and Catering або Hotel and Restaurant) – це сукупність комерційних закладів ресторанного господарства, основним видом діяльності яких є виробництво та реалізація їжі для безпосереднього споживання поза домом [1].

Сфера HoReCa визначає відповідний сегмент галузі гостинності, який охоплює підприємства, які надають різноманітні готельні та харчові послуги для задоволення потреб клієнтів у відпочинку, харчуванні та організації заходів.

Сфера HoReCa складається з таких компонентів як готельний (Hotel) та ресторанний (Restaurant) бізнес, кейтеринг (Catering), туризм та гостинність (Tourism and Hospitality) (див. табл. 1).

Сфера HoReCa є важливим сегментом економіки та грає ключову роль у задоволенні потреб споживачів у готових харчових продуктах та гостинності.